ISSN 2222-4459 (Print)
ISSN 2311-116X (Online)
НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
«БІЗНЕС ІНФОРМ»
№ 11 ’2017 р. (478)
Періодичність 1 раз на місяць
Видається із січня 1992 р.
Свідоцтво про реєстрацію
КВ №19905-9705 ПР від 02.04.2013 р.

ЗАСНОВНИКИ:
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ НАН УКРАЇНИ (ХАРКІВ)
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. С. Кузнеця

ВИДАВЕЦЬ:
ФОП Лібуркіна Л. М.

РЕДАКЦІЯ
Головний редактор: д-р екон. наук, проф. ***В. С. Пономаренко***
Науковий редактор: д-р екон. наук, проф., член-кор. НАН України ***М. О. Кизим***
Випусковий редактор: д-р екон. наук, доцент ***В. Є. Хаустова***

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
д-р екон. наук, проф. ***Алєксєєв І. В.*** (Львів)
д-р екон. наук, проф. ***Амосов О. Ю.*** (Харків)
д-р екон. наук, проф. ***Благун І. С.*** (Івано-Франківськ)
д-р екон. наук, проф. ***Гізатуллін Х. Н.*** (Єкатеринбург, Росія)
канд. екон. наук, проф. ***Гонда В.*** (Братислава, Словакія)
д-р екон. наук, проф. ***Жуковський М.*** (Люблін, Польща)
д-р екон. наук, проф. ***Заруба В. Я.*** (Харків)
д-р екон. наук, проф. ***Іванов Ю. Б.*** (Харків)
д-р екон. наук, проф. ***Клебанова Т. С.*** (Харків)
д-р екон. наук, проф. ***Ковальчук К. Ф.*** (Дніпро)
д-р екон. наук, проф. ***Орлов П. А.*** (Харків)
д-р екон. наук, проф. ***Погорлецький О. І.*** (С.-Петербург, Росія)
д-р екон. наук, проф. ***Християновський В. В.*** (Вінниця)
д-р філософії (економіка) ***Шоша Жан-Юг*** (Ліон, Франція)

У журналі можуть друкуватися основні результати дисертаційних робіт з економічних наук

Журнал реферується у загальнодержавній реферативній базі даних «Україніка наукова» та в українському реферативному журналі «Джерело»

ЖУРНАЛ «БІЗНЕС ІНФОРМ« ПРЕДСТАВЛЕНО В МІЖНАРОДНИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗАХ ДАНИХ, РЕПОЗИТОРІЯХ І ПОШУКОВИХ СИСТЕМАХ:

- Ulrichsweb Global Serials Directory (США);
- Research Papers in Economics (США);
- Російський індекс наукового цитування (Росія);
- Index Copernicus (Польща);
- Directory of Open Acess Journals;
- CiteFactor (США);
- Academic Journals Database (Швейцарія);
- Research Bible (Японія);
- Соціонет (Росія);
- Open Academic Journals Index;
- GetInfo (Німеччина);
- BASE (Німеччина);
- OpenAIRE (Європейський Союз);
- SUNCAT Union Catalogue (Велика Британія);
- COPAC Union Catalogue (Велика Британія);
- J-Gate (Індія);
- Open Access Library;
- Scientific Indexing Services;
- Advanced Science Index;
- Академия Google (США);
- InfoBase Index;
- WorldCat

ЗІ СПИСКУ ДРУКОВАНИХ (ЕЛЕКТРОННИХ) ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ, ЩО ВКЛЮЧАЮТЬСЯ ДО ПЕРЕЛІКУ НАУКОВИХ ФАХОВИХ ВИДАНЬ УКРАЇНИ

Журнал **«Бізнес Інформ» («Бизнес Информ», «Business Inform»)** (Співзасновники: НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця)

Додаток 10 до Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.05.2015 р. № 528

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Голвазін О. М. Концептуальна модель державної політики поліцентричного розвитку України 8
Крамаренко А. О. Стратегії ціноутворення та домінуючі технологічні уклади 13
Безтелесна Л. І., Вовк В. М. Економіко-управлінське обґрунтування якості крізь призму філософсько-правових аспектів 18
Жадан Т. А., Куліш О. О. Економічна сутність категорії «витрати» як об’єкта бухгалтерського обліку та внутрішнього контролюї 24

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ

Новікова Л. В., Чернишова Л. О. Формування позитивного міжнародного іміджу країни як засобу посилення конкурентоспроможності 30
Швиданенко О. А., Савченко І. А. Сучасні підходи до гармонізації інтересів суб’єктів конкурентних відносин на глобальному рівні 36

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

Ісаєва Н. І. Стратегія як інструмент і результат стратегування 41
Письменна М. С. Міжнародний досвід публічних закупівель 47
Бубенко П.Т., Панова О. Д. Європейський вимір глобальної програми розвитку міст 52

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Серпухов М. Ю., Мазоренко О. В. Систематизація інструментів торговельних війн та прихованого протекціонізму 61
Дехтяр Н. А. Дослідження феномена внутрішньогалузевої торгівлі як чинника конкурентоспроможності країни в зовнішньоекономічних відносинах 67
Шталь Т. В., Бондаренко Л. М., Хохлова А. Ю. Вибір напрямку розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства авіаційної галузі 75

Грищук С. В. Основні тенденції розвитку вугільної промисловості на світовому ринку 81

МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Бойко А. О., Боженко В. В., Маркін О. О. Методичні засади оцінки ефективності діяльності державних антикорупційних органів як елемент детінізації національної економіки 90
Назарова К. О., Копотієнко Т. Ю. Контроль публічних закупівель як державний пріоритет розвитку економіки 96
Лозинський Д. Л., Кучер С. В. Каталіз економічних реформ в Україні в контексті протидії гібридній війні 102

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Васильчук Н. О., Перепелюкова О. В. Сучасні тренди донорської допомоги в Україні в контексті розвитку об'єднаних територіальних громад 107
Кравець Т. В., Вергай Т. І. Оцінювання рівня виробничого потенціалу регіонів України з використанням нейронних мереж 112
Богдан Н. М. Інституціональні моделі взаємодії суб'єктів як інструмент розвитку регіону 120
Бараник З. П.., Столєтова І. Г. Теоретико-методологічні підходи до статистичного оцінювання реалізації стратегічних завдань соціально-економічного розвитку регіонів 128
Ярошенко І. В., Семигуліна І. Б. Динаміка реформування системи публічного управління в Україні: моніторинг і аналіз реалізації реформи децентралізації влади 132

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Кравченко Н. В., Ковальчук Т. М. Соціальний імператив інноваційного процесу: мікроекономічний аспект 139
Оганезова А. В. Університетська клініка як інноваційна форма розвитку охорони здоров'я 146
Ніколенко С. С., Заворотній С. І. Інноваційні кластери: сутність, природа, теоретико-методологічні засади визначення 153

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Мороз М. О. Моделювання системи забезпечення інвестиційної безпеки України 158

ОСВІТА І НАУКА

Кузьмін О. Є., Жук Л. В. Формування та використання системи наукової діяльності у вищих навчальних закладах України 168
Аксьонова І. В. Статистичний моніторинг та оцінювання академічної автономії вищої освіти європейських країн та регіонів 174
Журавка А. В., Мудаширу Т. М. Динаміка кадрового наукового потенціалу регіонів України 183
Андрійченко Ж. О., Чмутова І. М. Аналіз національного нормативно-правового підґрунтя інституційної автономії ВНЗ 190

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ

Катуніна О. С. Моделювання динаміки світових фондових індексів 197
Кузьмін О. Є., Бортнікова М. Г. Формування моделі діагностування результатів реалізації консалтингових проектів для підприємств 203
Шпак С. О. Поняття структурних змін ы проблема управління реструктуризацією підприємств. Методичні нюанси 212
Григораш О. В., Терьошина Ю. О. Ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств України 221

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
Україна, 61001, Харків,
пров. Інженерний, 1а,
Бібліотечний корп., 2 пов., к. 224.
Тел./факс: (057) 702-05-25
e-mail: biz_inf@ukr.net
www.business-inform.net

АДРЕСА ВИГОТІВНИКА:
ТОВ «Золоті сторінки»
Україна, 61145, Харків,
вул. Космічна, 26

ПЕРЕДПЛАТА:

- у Видавця;
- **ТОВ «Меркурій Експрес»:**

49038, Дніпро,
вул. Ярослава Мудрого, 33.
Тел.: (093) 393-57-40

- **ТОВ «ПресЦентр Київ»:**

01019, Київ, а/с 185.
Тел./факс: (044) 536-11-75; 536-11-80
www.prescentr.kiev.ua

- **ТОВ «Фірма «Періодика»:**

03062, Київ, просп. Перемоги, 77-а.
Тел.: (044) 585-31-66

Науковий журнал

БІЗНЕС ІНФОРМ
БИЗНЕС ИНФОРМ
BUSINESS INFORM

Видається 1 раз на місяць

Мова видання – українська, російська, англійська

Рекомендовано до друку рішеннями: вченої ради ХНЕУ № 3 від 20.11.2017 р.
вченої ради НДЦ ІПР НАНУ № 14 від 20.11.2017 р.

Здано до набору 21.10.2017 р.
Підписано до друку 20.11.2017 р.

Формат 60 х 84/8.
Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 62,5. Обл.-вид. арк. 81,2.

Надруковано у ТОВ «Золоті сторінки»
Замовлення № 108. Наклад 100 прим.

© **БІЗНЕС**ІНФОРМ, 2017

ЕКОНОМІКА ТРАНСПОРТУ І ЗВ'ЯЗКУ

Гарафонова О. І., Свинарчук А. В. Фліт-менеджмент як елемент сучасного розвитку на українському ринку лізингу ... 227

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Герасименко О. О., Щетініна Л. В., Рудакова С. Г. Дистанційна зайнятість: сучасні тренди в організації та оплаті праці ... 233
Лубковський С. А. Економічні та філософські аспекти соціалізації податкового перерозподілу доходів населення ... 240

ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ

Павленчик Н. Ф., Процевят О. С., Скриньковський Р. М., Гарасим Л. С. Дослідження складових формування експортного потенціалу промисловості на мікро- та мезорівнях ... 252

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК

Шлапак М. А. До питання про методику стратегічного аналізу техніко-технологічного забезпечення сільськогосподарських підприємств ... 257

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Круглова О. А., Козуб В. О. Формування системи показників проблемного моніторингу фінансових результатів торговельного підприємства ... 263
Гусаріна Н. В. Концептуальний підхід до розуміння сутності економічного зростання підприємств в умовах динамічних змін зовнішнього середовища ... 269
Пуйда Г. В. Теоретичний базис моделювання економічного механізму інтелектуальної безпеки підприємства ... 275

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І АУДИТ

Колєсніченко А. С. Теоретичний аналіз дефініції «фінансові інвестиції» таі гармонізація системи обліку та аудиту відповідно до МСФЗ і МСА ... 282
Маліков В. В. Калькулювання собівартості: об'єднання управлінського та бухгалтерського підходів ... 289
Адамик О. В., Саченко С. І. Аудит функціональної частини програмного забезпечення КСБО ... 293
Нечипорук Н. В. Економічна сутність земельних ресурсів: обліковий вимір ... 299
Мисюк В. О. Якість системи внутрішнього контролю відповідно до вимог SOX ... 306
Акімова Н. С., Топоркова О. В. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю дебіторської та кредиторської заборгованості ... 312
Грабчук І. Л., Лайчук С. М., Ляхович Г. І. Аутсорсинг та інсорсинг як інструменти побудови оптимальної структури бухгалтерської служби підприємства ... 318

ФІНАНСИ, ГРОШОВИЙ ОБІГ І КРЕДИТ

Макогон В. Д. Бюджетна політика в умовах посилення євроінтеграційних процесів ... 323
Долбнєва Д. В. Сучасний стан проведення державного фінансового аудиту в Україні та перспективи його розвитку ... 328
Кучер Г. В. Бюджетний дефіцит у системі фінансово-кредитного розвитку економіки ... 335
Гаврилова Л. В. Бюджетний механізм соціально-економічного розвитку країни ... 341
Підхомний О. М., Журба О. Ю. Перспективи модернізації механізму бюджетного регулювання соціально-економічного розвитку міста Львова ... 346
Соловаров А. В. Складові боргової безпеки банківського сектора ... 355
Балакіна Ю. С. Розвиток теорії оверсайта платіжних систем і визначення його сутності ... 362
Мазурук Г. І. Конкурентоспроможність страхового сектора: сутність та особливості ... 372
Шот А. П., Сівак А. С. Зміни в законодавстві з питань оподаткування та обліку в Україні ... 380
Соколовська А. М., Петраков Я. В. Гармонізація адміністрування акцизного податку в Україні у процесі виконання Угоди про асоціацію ... 389
Баранюк Ю. Р. Оцінка підходів до класифікації державного фінансового контролю ... 395
Котляревський Я. В., Колосова В. П., Максименко Л. П. Розвиток збалансованого регулювання у сфері інноваційних фінансових технологій дигіталізації загальної міри вартості ... 402
Шуба О. А., Гончарова Ю. Ю., Булигіна А. В. Біткойн – світова валюта ... 418

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Кочубей Д. В., Григоренко Т. М. Використання CRM-систем у діяльності франчайзингових роздрібних торговельних мереж ... 424
Соколовська З. М. Моделі ринкової економіки на сучасних технологічних платформах ... 430

МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ

Орлов П. А. Якість державного регулювання та соціальна відповідальність підприємств як важливі чинники конкурентоспроможності продукції та країни ... 441
Отенко В. І., Погорелов Ю. С. Модель розвитку підприємства як основа його стратегічного вибору ... 448
Чайкіна А. О., Колідуб К. М. Особливості впровадження ризик-менеджменту на українських підприємствах ... 454
Давидова О. Ю. Формування системи інноваційного управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства ... 459
Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Ганас Л. М., Ноджак Л. С. Місце управління виробничими запасами в системі управління підприємством ... 465
Ізюмцева Н. В., Коршунов Р. І. Особливості побудови мотиваційного процесу у банку (на прикладі ПАТ КБ «Приватбанк») ... 472
Мірзоєва Т. В. Щодо питання формування стратегії підприємств виробників продукції лікарського рослинництва ... 477
Ніфатова О. М. Обгрунтування концептуальної моделі брендингу інтегрованих структур бізнесу ... 482
Васильців Т. Г., Рудковський О. В., Рудик С. А. Управління інтелектуально-кадровим забезпеченням розвитку лідерства на підприємствах внутрішнього споживчого ринку ... 489

ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ

Лавренкова І. М. Еволюція економічної думки щодо ролі податків у забезпеченні добробуту населення ... 494

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ТЕОРИЯ

Голвазин О. Н. Концептуальная модель государственной политики полицентрического развития Украины 8
Крамаренко А. А. Стратегии ценообразования и доминирующие технологические уклады 13
Безтелесная Л. И., Вовк В. Н. Экономико-управленческое обоснование качества сквозь призму философско-правовых аспектов 18
Жадан Т. А., Кулиш А. А. Экономическая сущность категории «расходы» как объекта бухгалтерского учета и внутреннего контроля 24

ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В ЭКОНОМИКЕ

Новикова Л. В., Чернышова Л. А. Формирование позитивного международного имиджа страны как средства усиления конкурентоспособности 30
Швиданенко О. А., Савченко И. А. Современные подходы к гармонизации интересов субъектов конкурентных отношений на глобальном уровне 36

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

Исаева Н. И. Стратегия как инструмент и результат стратегирования 41
Письменная М. С. Международный опыт публичных закупок 47
Бубенко П. Т., Панова Е. Д. Европейское измерение глобальной программы развития городов 52

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ

Серпухов М. Ю., Мазоренко О. В. Систематизация инструментов торговых войн и скрытого протекционизма 61
Дехтярь Н. А. Исследование феномена внутриотраслевой торговли как фактора конкурентоспособности страны во внешнеэкономических отношениях 67
Шталь Т. В., Бондаренко Л. Н., Хохлова А. Ю. Выбор направления развития внешнеэкономической деятельности предприятия авиационной отрасли 75
Грищук С. В. Основные тенденции развития угольной промышленности на мировом рынке 81

МЕХАНИЗМЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ

Бойко А. А., Боженко В. В., Маркин О. А. Методические основы оценки эффективности деятельности государственных антикоррупционных органов как элемент детенизации национальной экономики 90
Назарова К. А., Копотиенко Т. Ю. Контроль публичных закупок как государственный приоритет развития экономики 96
Лозинский Д. Л., Кучер С. В. Катализ экономических реформ в Украине в контексте противодействия гибридной войне 102

РЕГИОНАЛЬНАЯ ЭКОНОМИКА

Васильчук Н. А., Перепелюкова Е. В. Современные тренды донорской помощи в Украине в контексте развития объединенных территориальных громад 107
Кравец Т. В., Вергай Т. И. Оценивание уровня производственного потенциала регионов Украины с использованием нейронных сетей 112
Богдан Н. Н. Институциональные модели взаимодействия субъектов как инструмент развития региона 120
Бараник З. П., Столетова И. Г. Теоретико-методологические подходы к статистическому оцениванию реализации стратегических задач социально-экономического развития регионов 128
Ярошенко И. В., Семигулина И. Б. Динамика реформирования системы публичного управления в Украине: мониторинг и анализ реализации реформы децентрализации власти 132

ИННОВАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ

Кравченко Н. В., Ковальчук Т. М. Социальный императив инновационного процесса: микроэкономический аспект 139
Оганезова А. В. Университетская клиника как инновационная форма развития здравоохранения 146
Николенко С. С., Заворотний С. И. Инновационные кластеры: сущность, природа, теоретико-методологические основы определения 153

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ

Мороз М. А. Моделирование системы обеспечения инвестиционной безопасности 158

ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Кузьмин О. Е., Жук Л. В. Формирование и использование системы научной деятельности в высших учебных заведениях Украины 168
Аксенова И. В. Статистический мониторинг и оценка академической автономии высшего образования европейских стран и регионов 174
Журавка А. В., Мудаширу Т. М. Динамика кадрового научного потенциала регионов Украины 183
Андрейченко Ж. О., Чмутова И. Н. Анализ национальной нормативно-правовой основы институциональной автономии ВУЗов 190

ЭКОНОМИКО-МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ

Катунина О. С. Моделирование динамики мировых фондовых индексов 197
Кузьмин О. Е., Бортникова М. Г. Формирование модели диагностирования результатов реализации консалтинговых проектов для предприятий 203
Шпак С. А. Понятие структурных изменений и проблема управления реструктуризацией предприятий. Методологические нюансы 212
Григораш О. В., Терешина Ю. А. Эффективность финансово-хозяйственной деятельности предприятий Украины 221

ЭКОНОМИКА ТРАНСПОРТА И СВЯЗИ

Гарафонова О. И., Свинарчук А. В. Флит-менеджмент как элемент современного развития на украинском рынке лизинга 227

ЭКОНОМИКА ТРУДА И СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

Герасименко О. А., Щетинина Л. В., Рудакова С. Г. Дистанционная занятость: современные тренды в организации и оплате труда 233

Лубковский С. А. Экономические и философские аспекты социализации налогового перераспределения доходов населения ... 240

ЭКОНОМИКА ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Павленчик Н. Ф., Процевят О. С., Скрыньковский Р. Н., Гарасим Л. С. Исследование составляющих формирования экспортного потенциала промышленности на микро- и мезоуровнях ... 252

ЭКОНОМИКА СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА И АПК

Шлапак М. А. К вопросу о методике стратегического анализа технико-технологического обеспечения сельскохозяйственных предприятий ... 257

ЭКОНОМИКА ПРЕДПРИЯТИЯ

Круглова Е. А., Козуб В. А. Формирование системы показателей проблемного мониторинга финансовых результатов торгового предприятия ... 263
Гусарина Н. В. Концептуальный подход к пониманию сущности экономического роста предприятий в условиях динамических изменений внешней среды ... 269
Пуйда Г. В. Теоретический базис моделирования экономического механизма интеллектуальной безопасности предприятия ... 275

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЁТ И АУДИТ

Колесниченко А. С. Теоретический анализ дефиниции «финансовые инвестиции» и гармонизация системы учета и аудита согласно МСФО и МСА ... 282
Маликов В. В. Калькулирование себестоимости: объединение управленческого и бухгалтерского подходов ... 289
Адамик О. В., Саченко С. И. Аудит функциональной части программного обеспечения КСБУ ... 293
Нечипорук Н. В. Экономическая сущность земельных ресурсов: учетное измерение ... 299
Мисюк В. А. Качество системы внутреннего контроля в соответствии с требованиями SOX ... 306
Акимова Н. С., Топоркова Е. В. Информационное обеспечение внутреннего контроля дебиторской и кредиторской задолженности ... 312
Грабчук И. Л., Лайчук С. М., Ляхович Г. И. Аутсорсинг и инсорсинг как инструменты построения оптимальной структуры бухгалтерской службы предприятия ... 318

ФИНАНСЫ, ДЕНЕЖНЫЙ ОБОРОТ И КРЕДИТ

Макогон В. Д. Бюджетная политика в условиях усиления интеграционных процессов ... 323
Долбнева Д. В. Современное состояние проведения государственного финансового аудита в Украине и перспективы его развития ... 328
Кучер Г. В. Бюджетный дефицит в системе финансово-кредитного развития экономики ... 335
Гаврилова Л. В. Бюджетный механизм социально-экономического развития страны ... 341
Пидхомный О. М., Журба О. Ю. Перспективы модернизации механизма бюджетного регулирования социально-экономического развития города Львова ... 364
Соловаров А. В. Составляющие долговой безопасности банковского сектора ... 355
Балакина Ю. С. Развитие теории оверсайта платёжных систем и определение его сущности ... 362
Мазурук А. И. Конкурентоспособность страхового сектора: сущность и особенности ... 372
Шот А. П., Сивак А. С. Изменения в законодательстве по вопросам налогообложения и учета в Украине ... 380
Соколовская А. М., Петраков Я. В. Гармонизация администрирования акцизного налога в Украине в процессе выполнения Соглашения об ассоциации ... 389
Баранюк Ю. Р. Оценка подходов к классификации государственного финансового контроля ... 395
Котляревский Я. В., Колосова В. П., Максименко Л. П. Развитие сбалансированного регулирования в сфере инновационных финансовых технологий дигитализации общей меры стоимости ... 402
Шуба Е. А., Гончарова Ю. Ю., Булыгина А. В. Биткойн – мировая валюта ... 418

ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ЭКОНОМИКЕ

Кочубей Д. В., Григоренко Т. Н. Использование CRM-систем в деятельности франчайзинговых розничных торговых сетей ... 424
Соколовская З. Н. Модели рыночной экономики на современных технологических платформах ... 430

МЕНЕДЖМЕНТ И МАРКЕТИНГ

Орлов П. А. Качество государственного регулирования и социальная ответственность предприятий как важные факторы конкурентоспособности продукции и страны ... 441
Отенко В. И., Погорелов Ю. С. Модель развития предприятия как основа его стратегического выбора ... 448
Чайкина А. А., Колидуб Е. Н. Особенности внедрения риск-менеджмента на украинских предприятиях ... 454
Давыдова О. Ю. Формирование системы инновационного управления развитием предприятий гостинично-ресторанного хозяйства ... 459
Кузьмин О. Е., Мельник О. Г., Ганас Л. Н., Ноджак Л. С. Место управления производственными запасами в системе управления предприятием ... 465
Изюмцева Н. В., Коршунов Р. И. Особенности построения мотивационного процесса в банке (на примере ПАО КБ «ПриватБанк») ... 472
Мирзоева Т. В. К вопросу формирования стратегии предприятий – производителей продукции лекарственного растениеводства ... 477
Нифатова Е. М. Обоснование концептуальной модели брендинга интегрированных структур бизнеса ... 482
Васильцив Т. Г., Рудковский А. В., Рудик С. А. Управление интеллектуально-кадровым обеспечением развития лидерства на предприятиях внутреннего потребительского рынка ... 489

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ИСТОРИЯ

Лавренкова И. Н. Эволюция экономической мысли относительно роли налогов в обеспечении благосостояния населения ... 494

CONTENT

ECONOMIC THEORY

Golvazin O. M. The Conceptual Model of the State policy of the Polycentric Development of Ukraine 8
Kramarenko A. O. The Pricing Strategies and the Dominant Technology Modes....13
Beztelesna L. I., Vovk V. M. The Economic-Managerial Substantiation of Quality through the Prism of the Philosophical-Legal Aspects 18
Zhadan T. A., Kulish O. O. The Economic Essence of the Category of «Costs» as an Object of Accounting and Internal Control....24

GLOBALIZATION PROCESSES IN ECONOMICS

Novikova L. V., Chernyshova L. O. The Formation of a Positive International Image of Country as a Means of Enhancing Competitiveness....30
Shvydanenko O. A., Savchenko I. A. The Current Approaches to the Harmonization of Interests of Participants of Competitive Relationships at the Global Level 36

FOREIGN EXPERIENCE

Isaieva N. I. Strategy as Instrument and Result of Strategizing....41
Pysmenna M. S. The International Experience in Public Procurement 47
Bubenko P. T., Panova O. D. The European Dimension of the Global Urban Development Program 52

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Serpukhov M. Yu., Mazorenko O. V. Systematizing the Instruments of Trade Wars and of Concealed Protectionism....61
Dekhtyar N. A. Studying the Phenomenon of Intrasectoral Trade as a Factor of Competitiveness of Country in Foreign Economic Relations....67
Shtal T V., Bondarenko L M., Khokhlova A Yu. Choosing the Direction of Development of Foreign Economic Activity for Enterprises in the Aviation Industry 75
Grischuk S. V. The Main Tendencies of Development of Coal Industry in the World Market....81

MECHANISMS OF REGULATION OF THE ECONOMY

Boiko A. O., Bozhenko V. V., Markin O. O. The Methodical Foundations of Assessing Efficiency of the Activity Carried Out by the State Anti-Corruption Bodies as Element of Unshadowing the National Economy....90
Nazarova K. O., Kopotiienko T. Yu. The Control of Public Procurement as a Priority of Economic Development from the Standpoint of the State....96
Lozynskyi D. L., Kucher S. V. The Catalysis of Economic Reforms in Ukraine in the Context of Counteraction to Hybrid War....102

REGIONAL ECONOMY

Vasilchuk N. O., Perepelyukova O. V. The Current Trends of the Donor Assistance in Ukraine in the Context of the Development of United Territorial Communities....107
Kravets T. V., Verhai T. I. Assessing the Level of Production Potential of the Regions of Ukraine with Use of Neural Networks 112
Bogdan N. M. The Institutional Models of Participants Interaction as Instrument for Regional Development....120
Baranik Z. P., Stolietova I. G. The Theoretical-Methodological Approaches to Statistical Assessment of Implementation of Strategic Objectives of the Socio-Economic Development of Regions 128
Yaroshenko I. V., Semigulina I. B. The Dynamics of Reforming the Public Administration System in Ukraine: Monitoring nd Analysis of Implementation of the Reform of Decentralization of Power 132

INNOVATIVE PROCESSES

Kravchenko N. V., Kovalchuk T. M. The Social Imperative of the Innovation Process: the Microeconomic Aspect....139
Oganezova G. V. The University Clinic as an Innovative Form of the Health Care Development 146
Nikolenko S. S., Zavorotniy S. I. The Innovation Clusters: Essence, Nature, Theoretical-Methodological Bases of Definition 153

INVESTMENT PROCESSES

Moroz M. O. Modelling the System of Ensuring the Investment Security....158

EDUCATION AND SCIENCE

Kuzmin O. Ye., Zhuk L. V. The Formation and Use of the System of Scientific Activity in the Higher Educational Institutions of Ukraine
Aksonova I. V. The Statistical Monitoring and Assessment of Academic Autonomy of the Higher Education in European Countries and Regions....174
Zhuravka A. V., Mudashyru T. M. The Dynamics of the Scientific Potential of Personnel in Terms of the Regions of Ukraine....183
Andriichenko Zh. O., Chmutova I. M. The Analysis of the National Legal and Regulatory Grounds for the Institutional Autonomy of Higher Education Institutions....190

ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODELING

Katunina O. S. Modelling the Dynamics of the World Stock Indices 197
Kuzmin O. Ye., Bortnikova M. H. The Formation of the Model of Diagnosing the Results Implementation of of Consulting Projects for Enterprises....203
Shpak S. O. The Concept of Structural Changes and the Problem of Management of Enterprises Restructuring. Methodological Nuances 212
Grygorash O. V., Teroshyna Yu. O. The Efficiency of the Financial-Economic Activity of Ukrainian Enterprises....221

ECONOMICS OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

Garafonova O. I., Svynarchuk A. V. The Fleet-Management as an Element of the Modern Development in the Ukrainian Leasing Market....227

LABOR ECONOMICS AND SOCIAL POLICY

Herasymenko O. O., Shchetinina L. V., Rudakova S. G. The Remote Employment: Current Trends in the Organization and Remuneration of Labor....233
Lubkovskyi S. A. The Economic and Philosophical Aspects of the Socialization of Tax Redistribution of the Population's Income 240

ECONOMICS OF INDUSTRY

Pavlenchyk N. F., Protsevyat O. S., Skrynkovskyy R. M., Harasym L. S. Researching the Components of Formation of the Export Potential of Industry on the Micro- and Meso-Levels ... 252

AGRICULTURAL ECONOMICS AND AGRIBUSINESS

Shlapak M. A. On the Issue of the Methodology of Strategic Analysis of the Technical and Technological Provision of Agricultural Enterprises ... 257

ECONOMICS OF ENTERPRISE

Kruhlova O. A., Kozub V. O. The Formation of a System of Indicators of Problem Monitoring of the Financial Results of Trade Enterprise ... 263
Husarina N. V. The Conceptual Approach to Understanding the Essence of Economic Growth of Enterprises in Conditions of Dynamic Changes of the External Environment ... 269
Puyda Halia V. The Theoretical Basis of Modeling the Economic Mechanism of Intellectual Security of Enterprise ... 275

ACCOUNTING AND AUDITING

Koliesnichenko A. S. The Theoretical Analysis of the Definition of «Financial Investments» and Harmonization of the Accounting and Auditing System in Accordance with the IFRS and the ACI ... 282
Malikov V. V. Calculating the Self-Cost: Consolidation of Management and Accounting Approaches ... 289
Adamyk O. V., Sachenko S. I. Auditing the Functional Part of the CAS Software ... 293
Nechyporuk N. V. The Economic Essence of Land Resources: the Accounting Dimension ... 299
Mysiuk V. O. The Quality of the Internal Control System in Accordance with the SOX Requirements ... 306
Akimova N. S., Toporkova O. V. The Information Support of the Internal Control of Receivables and Accounts Payable ... 312
Hrabchuk I. L., Laichuk S. M., Liakhovych H. I. Outsourcing and Insourcing as Instruments to Build the Optimal Structure of the Enterprise's Accounting Service ... 318

FINANCE, MONEY CIRCULATION AND CREDIT

Makogon V. D. The Budget Policy in Conditions of Strengthening of Integration Processes ... 323
Dolbneva D. V. The Current Status of the State Financial Audit in Ukraine and Prospects of its Development ... 328
Kucher G. V. The Budget Deficit in the System of the Financial and Credit Development of Economy ... 335
Gavrilova L. V. The Budget Mechanism for the Socio-Economic Development of Country ... 341
Pidkhomnyi O. M., Zhurba O. Yu. The Prospects of Modernization of the Mechanism for Budgetary Regulation of the Socio-Economic Development of Lviv City ... 346
Solovarov A. V. The Components of the Banking Sector Debt Security ... 355
Balakina Iu. S. The Development of the Theory of Oversight of Payment Systems and Definition of Its Essence ... 362
Mazuruk G. I. The Competitiveness of the Insurance Sector: Essence and Peculiarities ... 372
Shot A. P., Sivak A. S. The Changes in the Legislation on Taxation and Accounting in Ukraine ... 380
Sokolovska A. M., Petrakov Ia. V. Harmonizing the Administration of Excise Tax in Ukraine in the Process of Implementation of the Association Agreement ... 389
Baraniuk Yu. R. Assessing the Approaches to Classification of the State Financial Control ... 395
Kotlyarevskyy Ya. V., Kolosova V. P., Maksymenko L. P. Development of Well-Balanced Regulation in the Sphere of Innovative Financial Technologies for Digitalization of the Common Measure of Value ... 402
Shuba O. A., Honcharova Yu. Yu., Bulygina A. V. Bitcoin – the World-Wide Currency ... 418

INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMICS

Kochubei D. V., Grygorenko T. M. The Usage of CRM-Systems in the Activities of Franchising Retail Trade Networks ... 424
Sokolovska Z. M. The Models of Market Economy on the Modern Technological Platforms ... 430

MANAGEMENT AND MARKETING

Orlov P. A. The Quality of the State Regulation and Social Responsibility of Enterprises as Important Factors of Competitiveness of Both Production and Country ... 441
Otenko V. I., Pohorelov Yu. S. The Model of Enterprise Development as Basis of Its Strategic Choice ... 448
Chaikina A. O., Kolidub K. M. The Features of Introduction of Risk Management in Ukrainian Enterprises ... 454
Davydova O. Yu. The Formation of the System of Innovation Management of Development of Enterprises of Hotel-Restaurant Industry ... 459
Kuzmin O. Ye., Melnyk O. H., Hanas L. M., Nodzhak L. S. The Place of Management of Production Stocks in the Enterprise Management System ... 465
Izyumtseva N. V., Korshunov R. I. The Peculiarities of Building Motivational Process in Bank (on the Example of PJSC CB «PrivatBank») ... 472
Mirzoieva T. V. On the Issue of Formation of Strategy of Enterprises – Producers of the Medicinal Plant Production ... 477
Nifatova O. M. Substantiating the Conceptual Model of Branding of the Integrated Business Structures ... 482
Vasyltsiv T. G., Rudkovskyi O. V., Rudyk S. A. Managing the Intellectual-Personnel Provision of the Leadership Development at the Enterprises of Internal Consumer Market ... 489

ECONOMIC HISTORY

Lavrenkova I. M. The Evolution of Economic Thought Regarding the Role of Taxes in Securing the Welfare of Population ... 494

УДК 339.726:352.071(1-28)

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ДОНОРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

© 2017 **ВАСИЛЬЧУК Н. О., ПЕРЕПЕЛЮКОВА О. В.**

УДК 339.726:352.071(1-28)

Васильчук Н. О., Перепелюкова О. В. Сучасні тренди донорської допомоги в Україні в контексті розвитку об'єднаних територіальних громад

Мета статті полягає у відображенні сучасних трендів донорської допомоги Україні в контексті розвитку об'єднаних територіальних громад (ОТГ), оскільки три роки потому розпочалося впровадження глобальної реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади на принципах децентралізації. До цього процесу долучилася міжнародна спільнота, яка активно підтримує реформу і виділяє значні кошти на її впровадження по всій території країни. У цьому зв'язку виникає гостра необхідність у постійному відстеженні та узагальненні результатів цієї підтримки, що передбачає певну послідовність дій донорів, реципієнтів, спеціально уповноважених органів стосовно підтримки структурних реформ і реалізації програм соціально-економічного розвитку України в якісному чи кількісному вираженні. Отримана в результаті узагальнення інформація щодо міжнародної донорської допомоги на розвиток об'єднаних територіальних громад дозволяє робити ґрунтовні висновки відносно характеру динаміки (успіхів чи невдач) реформування, а також будувати на їх основі прогнози подальшого розвитку ОТГ.

Ключові слова: *міжнародні донори, міжнародна технічна допомога, об'єднані територіальні громади, децентралізація.*
Рис.: *2.* ***Табл.:*** *2.* ***Бібл.:*** *8.*

Васильчук Наталія Олександрівна *– кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва, Інститут економіко-правових досліджень НАН України (бульв. Тараса Шевченка, 60, Київ, 01032, Україна)*
E-mail: *vasilchuk_80@ukr.net*

Перепелюкова Олена Василівна *– кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу проблем міжрегіонального співробітництва, Інститут економіко-правових досліджень НАН України (бульв. Тараса Шевченка, 60, Київ, 01032, Україна)*
E-mail: *lena.perepelukova@gmail.com*

УДК 339.726:352.071(1-28)

Васильчук Н. А., Перепелюкова Е. В. Современные тренды донорской помощи в Украине в контексте развития объединенных территориальных громад

Цель статьи заключается в отображении современных трендов донорской помощи Украине в контексте развития объединенных территориальных громад (ОТГ), поскольку три года назад началась глобальная реформа местного самоуправления и территориальной организации власти на принципах децентрализации. К этому процессу подключилось международное сообщество, которое активно поддерживает реформу и выделяет значительные средства на ее имплементацию по всей территории страны. В этой связи возникает острая необходимость в регулярном отслеживании и обобщении результатов данной поддержки, предусматривающей определенную последовательность действий доноров, реципиентов, специально уполномоченных органов относительно реализации структурных реформ и программ социально-экономического развития Украины в качественном или количественном выражении. Полученная в результате обобщения информация о тенденциях международной донорской помощи на развитие объединенных территориальных громад позволяет делать основательные выводы относительно характера динамики (успехов или неудач) реформирования, а также строить на их основе прогнозы дальнейшего развития ОТГ.

Ключевые слова: *международные доноры, международная техническая помощь, объединенные территориальные громады, децентрализация.*
Рис.: *2.* ***Табл.:*** *2.* ***Библ.:*** *8.*

Васильчук Наталья Александровна *– кандидат экономических наук, старший научный сотрудник отдела проблем межрегионального сотрудничества, Институт экономико-правовых исследований НАН Украины (бульв. Тараса Шевченко, 60, Киев, 01032, Украина)*
E-mail: *vasilchuk_80@ukr.net*

Перепелюкова Елена Васильевна *– кандидат экономических наук, научный сотрудник отдела проблем межрегионального сотрудничества, Институт экономико-правовых исследований НАН Украины (бульв. Тараса Шевченко, 60, Киев, 01032, Украина)*
E-mail: *lena.perepelukova@gmail.com*

UDC 339.726:352.071(1-28)

Vasilchuk N. O., Perepelyukova O. V. The Current Trends of the Donor Assistance in Ukraine in the Context of the Development of United Territorial Communities

The article is aimed at displaying the current trends of the donor assistance to Ukraine in the context of the development of United Territorial Communities (UTC), after three years of begin of the global reform of local self-government and territorial organization of authorities according to the principles of decentralization. This process has been joined by the international community, which actively supports the reform and commits substantial funds for its implementation throughout the country. In this regard, there is an urgent need for regular monitoring and generalization of the results of this assistance, which includes a sequence of actions by donors, recipients, specially authorized bodies on implementation of structural reforms and programs of socio-economic development of Ukraine in both qualitative and quantitative terms. The generalized information on trends in the international donor assistance to the development of United Territorial Communities allows to draw solid conclusions on the nature of the dynamics (success or failure) of the reform, building on this basis forecasts as to further development of UTC.

Keywords: *international donors, international technical assistance, united territorial communities, decentralization.*
Fig.: *2.* ***Tbl.:*** *2.* ***Bibl.:*** *8.*

Vasilchuk Nataly O. *– PhD (Economics), Senior Research Fellow of the Department of Problems of Interregional Cooperation, Institute of Economic and Legal Research of NAS of Ukraine (60 Tarasa Shevchenka Blvd., Kyiv, 01032, Ukraine)*
E-mail: *vasilchuk_80@ukr.net*

Perepelyukova Olena V. *– PhD (Economics), Research Associate of the Department of Problems of Interregional Cooperation, Institute of Economic and Legal Research of NAS of Ukraine (60 Tarasa Shevchenka Blvd., Kyiv, 01032, Ukraine)*
E-mail: *lena.perepelukova@gmail.com*

Актуальність обраного напряму дослідження обумовлена декількома причинами: по-перше, у 2014 р. в Україні набрала обертів реформа децентралізації влади, від реалізації якої і буде залежати майбутнє не тільки окремо взятої громади чи регіону, а й всієї держави; по-друге, глобалізаційні та євроінтеграційні процеси, які вимагають налагодження зв'язків з економічно розвиненими країнами. Одним із ключових аспектів міжнародного регіонального співробітництва є так звані донорські відносини, оскільки саме міжнародна технічна допомога є найбільш дієвим економіко-правовим інструментом реалізації сталого розвитку суспільства.

Теоретичну основу статті складає аналіз праць вітчизняних і зарубіжних учених, в яких розглядається економіко-правове регулювання міжнародних відносин між країнами з різним рівнем економічного розвитку та особливості співробітництва між ними. Зокрема, широко залучалися праці таких зарубіжних авторів, як Л. Браун, П. Брюнел, З. Моравецький, З. Клепацький, С. Стоук, М. Робінсон, Ж. Тускоз, Х.-А. Шреплер, В. Фрідмен, які досліджували окремі питання надання та використання міжнародної допомоги, а також особливості економіко-правового регулювання міжнародних відносин у цій сфері.

Крім того, у роботі використані праці українських учених О. Білоруса, О. Гаєвської, О. Кучеренка, Л. Кістерського, Т. Липової, М. Михайлова, Н. Старостенко [1], О. Шумило, в яких розглядались окремі питання щодо міжнародної технічної допомоги.

Проблемам створення та розвитку об'єднаних територіальних громад, (ОТГ), а також адміністративно-територіального устрою (АТУ) присвячені роботи О. Бориславської, К. Ващенка, О. Гайко, Ю. Ганущак, І. Заверухи, І. Каліушко, І. Кресіна, А. Коваленка, О. Кучабського, Ю. Ковбасюка, Ю. Куц, В. Мамонової, А. Ткачука, В. Толкованова, О. Чаплигіна, А. Школика, В. Штефана та ін.

Віддаючи належне науковому доробку зазначених дослідників, необхідно відмітити, що на сьогоднішній день відсутні результати аналізу підтримки міжнародними донорами в контексті розвитку об'єднаних територіальних громад, тому ці питання потребують подальшого дослідження і будуть розкриті у статті.

Виходячи з вищесказаного *метою* статті є відображення сучасних трендів донорської допомоги в Україні в контексті розвитку об'єднаних територіальних громад.

Аналіз трендів донорської допомоги в Україні в контексті розвитку об'єднаних територіальних громад потребує, перш за все, розгляду таких ключових понять, як: міжнародна допомога, міжнародні донори. Крім того, необхідно з'ясувати, які існують види міжнародної допомоги, хто є її координаторами, сфери й цільове призначення.

Згідно з Указом Президента України «Про міжнародну технічну допомогу» від 5 червня 1999 р. і Постановою № 153 Кабінету Міністрів України «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» від 15 лютого 2002 р., під міжнародною технічною допомогою (МТД) розуміють ресурси, які відповідно до міжнародних договорів України надаються донорами на безоплатній основі Україні для здійснення програм, проектів міжнародної технічної допомоги з метою проведення реформ та реалізації програм соціально-економічного розвитку України [2].

Відповідно до інфографіки Міністерства економічного розвитку і торгівлі України міжнародна безповоротна допомога поділяється на *пряму бюджетну допомогу* (загальна та секторальна підтримка) та *гуманітарну допомогу* (*рис. 1*).

Пряма бюджетна допомога реалізується шляхом укладання міжнародної фінансової угоди для підтримки структурних реформ у країні, яка передбачає перерахування коштів на безоплатній і безповоротній основі до державного бюджету країни після виконання взаємоузгоджених умов для виділення коштів [1, с. 4]. Координа-

Рис. 1. Структура та цільове призначення міжнародної технічної допомоги

тором МТД в Україні виступає Міністерство економічного розвитку і торгівлі.

На відміну від прямої бюджетної допомоги гуманітарна допомога передбачає цільову адресну безоплатну допомогу в грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами із гуманних мотивів отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном. Гуманітарна допомога (ГД) є різновидом благодійництва і має спрямовуватися відповідно до обставин, об'єктивних потреб, згоди її отримувачів та за умови дотримання вимог статті 3 Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» [3]. Координатором ГД в Україні виступає Міністерство соціальної політики.

Як повідомляє прес-служба Міністерства економічного розвитку і торгівлі, з 1996 по 2015 рр. в Україні здійснено державну реєстрацію 3289 проектів МТД. За ці роки співробітництва донорами виділено понад 8 млрд дол. США [4].

У загальних положеннях Постанови КМУ «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» (порядок від 15.02.2002 № 153, редакція від 22.09.2017 р., підстава № 687-2017-п) зазначено, що донор – це іноземна держава, уряд та уповноважені урядом іноземної держави органи, іноземний муніципальний орган або міжнародна організація, що надають міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України [5].

Згідно із Законом України «Про гуманітарну допомогу» донорами є (іноземні, вітчизняні) юридичні та фізичні особи в Україні або за її межами, які добровільно надають гуманітарну допомогу отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за її межами [3].

Таким чином, результатом міжнародної донорської підтримки є певна послідовність дій донорів, реципієнтів, спеціально уповноважених органів щодо підтримки структурних реформ і реалізації програм соціально-економічного розвитку України в якісному чи кількісному вираженні.

За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, станом на 1 липня 2016 р. у країні пройшов державну реєстрацію (перереєстрацію) та реалізується 301 проект МТД [6].

З початку 2016 р. було реалізовано донорські проекти на суму 5,3 млрд дол. США. Найбільшу частку донорської допомоги за обсягами фінансування проектів склала допомога від країн ЄС. Серед донорів ЄС необхідно виділити Німеччину, оскільки на частку фінансування цієї країни припадає майже 40% від загального обсягу допомоги країн ЄС [7]. Суттєва допомога надходила також від Нідерландів, Швеції, Швейцарії, Данії. 30,5% донорської допомоги припадає на Америку, яка займає другу позицію після європейських країн за обсягами фінансування. Далі йдуть Канада, Японія, а також організації системи ООН, Світовий банк, ЄБРР, ОЕСР (*рис. 2, табл. 1*).

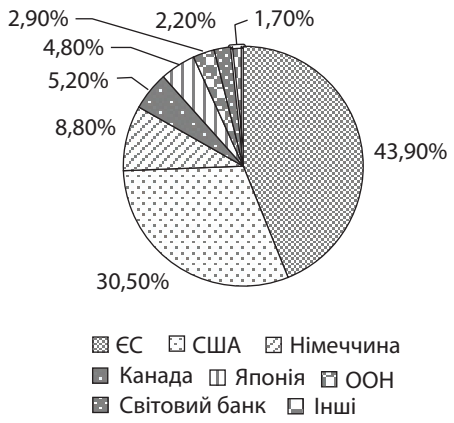

Рис. 2. Найбільші донори за кількістю проектів в Україні за період 1996–2016 рр.

Джерело: складено за [7].

Таблиця 1

Найбільші донори за обсягами фінансування проектів в Україні за період 1996-2016[1]

№ з/п	Донор	Обсяги фінансування (млн дол. США)	Кількість проектів (од.)
1	США	1,5	104
2	ЄБРР	671,1	39
3	ЄС	326,5	139
4	Німеччина	206,9	26
5	Канада	150,3	20
6	Японія	20,9	7

Примітка: [1] Україна розраховує на пожвавлення інвестиційної співпраці з США. – В. Гройсман.

Згідно з оприлюдненими на сайті Мінекономрозвитку даними щодо стану реалізації проектів МТД у першому півріччі 2017 р. в Україні у стані реалізації перебували 415 проектів у рамках МТД загальною кошторисною вартістю у 5,32 млрд дол. США. При цьому 2,3 млрд дол. США від зазначеної суми становить обсяг Чорнобильського фонду. Розподіл обсягів фінансування у межах МТД за сферами цільового призначення у І півріччі 2017 р. виглядає таким чином [6]:

- національна безпека та оборона – 21%;
- ядерна безпека (без урахування Чорнобильського фонду) – 21%;
- урядування та громадянське суспільство – 13%;
- регіональний розвиток – 12%;
- Відновлення Донбасу і підтримка внутрішньо переміщених осіб – 6%;
- охорона здоров'я – 5%;
- енергетика та енергоефективність – 4%.

Крім того, необхідно зазначити, що станом на перше півріччя 2017 р. із загального числа проектів 20 знаходяться в реалізації понад 10 років, 68 проектів загальною вартістю на суму 137 млн дол. США вже завершено, 31 проект загальним обсягом фінансування 86 млн дол. США розпочато [7].

Виходячи з представленої динаміки можна зробити висновок, що в першому півріччі 2017 р. зафіксовано незначне зростання обсягів співробітництва з міжнародними донорами в порівнянні з аналогічним періодом 2016 р., незважаючи на певне зменшення кількості проектів з 472 до 415, відбулося збільшення обсягів фінансування проектів на 31 млн дол. США. Ще однією позитивною рисою є те, що у 2017 р. розпочато співробітництво з новими донорами, такими як Королівство Норвегія та Республіка Польща.

За прогнозними даними Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, найближчим часом очікується ще більше зростання обсягів фінансування проектів через міжнародну допомогу, оскільки у 2014 р. було розпочато нові масштабні програми співробітництва з ЄС, а саме: програми прикордонного співробітництва на 2014–2020 рр.: «Україна – Румунія», «Україна – Угорщина – Словаччина – Румунія», «Україна – Польща – Білорусь», «Басейн Чорного моря» в рамках Європейського інструменту сусідства із загальним бюджетом у понад 365 млн євро [7].

Проаналізувавши результати МТД в Україні, перейдемо безпосередньо до розгляду донорської допомоги громадам. У *табл. 2* наведено дані про діючі міжнародні донорські проекти в Україні станом на 1 листопада 2017 р., з яких потім кошти надходять до ОТГ.

Представлені в табл. 2 дані свідчать про те, що в цілому по Україні до ОТГ залучено майже 285 млн дол. США (USD 65910000 + 13910279,19 + 161242899,51 + + 13235360,90 + 30629529,45 = 284928069,10 млн дол. США);

CHF 13 550 470 = 13910279,19 млн дол. США;
EUR 136 300 000 = 161242899,51 млн дол. США;
SEK 106 635 844 = 13235360,90 млн дол. США;
CAD 38 314 098 = 30629529,45 млн дол. США.

З урахуванням того, що об'єднання територіальних громад розпочалося у 2014 р., протягом 2015 р. відбувся перерозподіл фінансування, що було залучено у 2007, 2011 та 2013 рр. Активізація донорської допомоги на розвиток ОТГ почалася разом з початком реформи децентралізації влади і припадає на 2014 р. Динаміка надходжень донорської допомоги на розвиток ОТГ збігається із загальними тенденціями по регіонах України. Найбільшими та найактивнішими країнами донорами є США, Канада, країни ЄС.

ВИСНОВКИ

Обов'язковою умовою успішного розвитку об'єднаних територіальних громад є постійне відстеження та узагальнення результатів їх підтримки міжнародними донорами, що передбачає певну послідовність дій донорів, реципієнтів, спеціально уповноважених органів відносно підтримки структурних реформ і реалізації програм соціально-економічного розвитку України в якісному чи кількісному вираженні.

Міжнародна підтримка здійснюється у два способи: через міжнародну технічну допомогу та у вигляді гуманітарної допомоги. Розподіл міжнародної технічної допомоги в контексті територіальних громад здійснюється у вигляді державних субвенцій, через ДФРР, бюджет розвитку та інше.

Таблиця 2

Перелік діючих міжнародних донорських проектів ОТГ станом на 1 листопада 2017 р.

Назва програми / проекту	Сума допомоги	Дата початку	Дата завершення
Проект DESPRO	9,3 млн CHF	24.12.2007	24.12.2017
Зміцнення місцевої фінансової ініціативи в Україні (ЗМФІ-II)	4,7 млн USD	01.10.2011	31.12.2017
Гендерне бюджетування в Україні	46,6 млн SEK	12.11.2013	31.12.2018
Проект ПРООН/ЄС «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду»	23,8 млн EUR	01.01.2014	30.12.2017
Шведсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»	31,8 млн SEK	08.09.2014	31.12.2018
Місцеве самоврядування та верховенство права в Україні	28,3 млн SEK	01.10.2014	31.12.2017
Експертна підтримка врядування та економічного розвитку (EDGE)	18,8 млн CAD	10.11.2014	31.07.2019
Відновлення врядування та примирення на територіях України, що постраждали від кризи	3 млн USD	01.01.2015	31.12.2017
Партнерство для розвитку міст (ПРОМІС/PLEDDG)	19,5 млн CAD	27.03.2015	30.06.2021
Електронне врядування для підзвітності влади та участі громади (EGAP)	4,3 млн CHF	01.05.2015	31.03.2019
Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні (ПУЛЬС)	8,2 млн USD	14.12.2015	13.12.2020
Програма U-LEAD	102 млн EUR	01.01.2016	30.06.2020
Спільна програма ПРООН та ООН Жінки	10 млн EUR	01.05.2016	30.11.2017
Програма DOBRE	50 млн USD	08.06.2016	07.06.2021
Сталий місцевий розвиток у сільських районах Чернівецької та Одеської областей	500 тис. EUR	01.12.2016	31.05.2018

Джерело: складено за [8].

Визначено, що на сьогоднішній день в Україні нараховується близько 40 міжнародних донорських організацій та фондів. Серед найбільших донорів за обсягами фінансування та кількістю проектів в Україні за період 1996–2016 рр. є: США, Німеччина, Канада, Японія, Нідерланди, Швеція, Швейцарія, Данія, а також організації системи ООН, Світовий банк, ЄБРР, ОЕСР.

З'ясовано, що за сферами цільового призначення міжнародної технічної допомоги більш пріоритетними вважаються: національна безпека і оборона; ядерна безпека, без урахування Чорнобильського фонду; урядування та громадське суспільство; регіональний розвиток; відновлення Донбасу та підтримка ВПО; охорона здоров'я; енергетика та енергоефективність.

Представлена динаміка МТД у розрізі України дозволила встановити, що активізація цієї допомоги припадає на 2014 р., що пов'язано з реформою децентралізації. У 2017 р. спостерігається незначне зростання обсягів співробітництва з міжнародними донорами в порівнянні з аналогічним періодом 2016 р. Крім того, у 2017 р. встановлено незначне зменшення кількості проектів – з 472 до 415, але поряд з цим відбулося збільшення обсягів фінансування проектів – на 31 млн дол. США. Ще однією позитивною рисою 2017 р. можна вважати початок співробітництва з новими донорами, такими як Королівство Норвегія та Республіка Польща.

Встановлено, що протягом 2014–2017 рр. у цілому по Україні до ОТГ залучено майже 285 млн дол. США. Динаміка надходжень донорської допомоги на розвиток ОТГ збігається із загальними тенденціями по регіонах України. Найбільшими та найактивнішими країнами донорами є США, Канада, країни ЄС. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Старостенко Н., Саєнко О., Колосова В., Слинько Н. Бюджетна підтримка ЄС в Україні. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2014. 60 с.

2. Стратегія розвитку Луганської області/Проекти МТП, зареєстровані в Україні. URL: https://strategy2020.lg.ua/index.php/mizhnarodna-tekhnichna-ta-gumanitarna-dopomoga/proekti-mtp-zareestrovani-v-ukrajini

3. Закон України «Про гуманітарну допомогу» № 1192-14 від 22.10.1999 р. (редакція від 30.04.2017). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1192-14

4. Міжнародна технічна допомога/Прес-служба Міністерства економічного розвитку і торгівлі. URL: http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&title=MizhnarodnaTekhnichnaDopomoga

5. Постанова КМУ «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» від 15.02.2002 р. № 153 (редакція від 01.11.2017). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-п

6. Міжнародна допомога. URL: https://issuu.com/mineconomdev/docs/mert-dopomoha

7. Звіт про результати аналізу стану залучення та використання позик міжнародних фінансових організацій від 27 вересня 2017 р. № 19-7. URL: http://www.ac-rada.gov.ua/

8. Децентралізація дає можливості: Карта донорів. URL: http://decentralization.gov.ua/finance#analityka-ta-monitorynhy

REFERENCES

"Detsentralizatsiia daie mozhlyvosti: Karta donoriv" [Decentralization provides opportunities: Map of donors]. http://decentralization.gov.ua/finance#analityka-ta-monitorynhy

[Legal Act of Ukraine] (1999). http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1192-14

[Legal Act of Ukraine] (2002). http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-п

"Mizhnarodna dopomoha" [International assistance]. https://issuu.com/mineconomdev/docs/mert-dopomoha

"Mizhnarodna tekhnichna dopomoha" [International technical assistance]. Pres-sluzhba Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli. http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&title=MizhnarodnaTekhnichnaDopomoga

"Stratehiia rozvytku Luhanskoi oblasti" [Development strategy of Lugansk region]. https://strategy2020.lg.ua/index.php/mizhnarodna-tekhnichna-ta-gumanitarna-dopomoga/proekti-mtp-zareestrovani-v-ukrajini

Starostenko, N. et al. *Biudzhetna pidtrymka YeS v Ukraini* [EU budget support in Ukraine]. Kyiv: FOP Moskalenko O. M., 2014.

"Zvit pro rezultaty analizu stanu zaluchennia ta vykorystannia pozyk mizhnarodnykh finansovykh orhanizatsii vid 27 veresnia 2017 r. No. 19-7" [Report on the results of the analysis of the status of attraction and use of loans from international financial organizations of September 27, 2017 no. 19-7]. http://www.ac-rada.gov.ua/